

A magyar őstörténet nyelvi és zenei szempontból sajátos kettősséget mutat: a magyar nyelv a közfelfogás szerint a finnugor nyelvcsaládba tartozik, míg a népzene számos honfoglalás előtti rétege török népekhez kapcsolódik.

Ez a jelenség korán felkeltette népzene kutatóink figyelmét elég Bartók Béla, Kodály Zoltán, Járdányi Pál, Vargyas Lajos, Vikár László vagy Dobszay László munkáit említeni. Hamar megkezdődött a terepmunkákkal hitelesített helyszíni kutatás is, ezek közül a lejelentősebb Bartók 1936-os törökországi gyűjtése, melyet Vikár László és Bereczki Gábor 1957–1978 közötti Volga–Káma vidéki gyűjtése követett. 1977-től ezekhez csatlakoztak Sipos János török, azeri, türkmén, karacsáj–balkár, kazak, kirgiz, navahó és dakota népek közötti gyűjtései. A kötet a saját gyűjtések mellett más kutatók anyagaira is támaszkodva a világon elsőként kísérli meg a Kínától Kelet-Európáig terjedő hatalmas területen élő török nyelvű népek és zenéik bemutatását.

A magyar olvasó számára különösen fontos, hogy pontosabb képet kaphat népzeneink keleti kapcsolatairól. Számos jelentős magyar népzenei rétegről derül ki, hogy melyik török népnél található meg elszórtan vagy éppen alapvető zenei stílus formájában. A kötet jelentős állomás a magyar népzene keleti kapcsolatainak feltárásában.

SIPOS JÁNOS Szabolcsi-díjas népzene kutató, a Zenetudományi Intézet tudományos főmunkatársa, az MMA akadémikusa és a Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetem tanára. Fő területe a török népzene összehasonlító kutatása és a magyar kapcsolatok feltárása. Több mint száz órányi video- és hangfelvétele, valamint publikációi megtekinthetők a www.zti.hu/sipos weblapon.

SIPOS JÁNOS

A magyar népzene keleti kapcsolatai

ELKH Bölcsészettudományi Kutatóközpont
Zenetudományi Intézet

Balassi Kiadó